

Ing. Tímea Szabóová, PhD., doc. Ing. Štefan Pogran, CSc.,
doc. Ing. Jana Lendelová, PhD., doc. Ing. Ingrid Karandušovská, PhD.,
Ing. Milada Balková, PhD.

ENERGETICKÝ AUDIT NÁVODY NA CVIČENIA

Časť I. Budovy

Nitra 2020

Vydala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
vo Vydavateľstve SPU

Autori: Ing. Tímea Szabóová, PhD. (2,36 AH)
Katedra zariadení stavieb a bezpečnosti techniky
TF, SPU v Nitre

doc. Ing. Štefan Pogran, CSc. (1,13 AH)
Katedra zariadení stavieb a bezpečnosti techniky
TF, SPU v Nitre

doc. Ing. Jana Lendelová, PhD. (1,71 AH)
Katedra zariadení stavieb a bezpečnosti techniky
TF, SPU v Nitre

doc. Ing. Ingrid Karandušovská, PhD. (2,35 AH)
Katedra zariadení stavieb a bezpečnosti techniky
TF, SPU v Nitre

Ing. Milada Balková, PhD. (1,65 AH)
Katedra zariadení stavieb a bezpečnosti techniky
TF, SPU v Nitre

Recenzenti: doc. Ing. Silvia Vilčeková, PhD.
Ing. Dušan Páleš, CSc.

Schválila rektorka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre dňa 25. 9. 2020
ako skriptá pre študentov SPU.

© T. Szabóová, Š. Pogran, J. Lendelová, I. Karandušovská, M. Balková, Nitra 2020

ISBN 978-80-552-2217-2

PREDSLOV

Energetický audit možno definovať ako dodržiavanie systematického postupu k získavaniu dostatočných informácií o aktuálnom stave a charakteristike spotreby energie potrebných na identifikáciu a návrh nákladovo efektívnych možností úspor energie v budove, v skupine budov, v priemyselnej prevádzke, v obchodnej prevádzke alebo v zariadení na poskytovanie služieb. Energetický audit je založený na technickom, environmentálnom a ekonomickom hodnotení, zohľadňujúcom životný cyklus budov a prevádzok.

Predkladané skriptá sa zaoberajú prvou časťou tejto širokej problematiky a sú venované tepelno-technickým vlastnostiam obalových konštrukcií budov vo vzťahu k stanoveným podmienkam vnútorného prostredia budov a miestnym klimatickým podmienkam.

V rámci zberu údajov potrebných k vypracovaniu energetického auditu audítor berie do úvahy aspekty každého prvku obalových konštrukcií budovy akými sú: hodnota súčiniteľa prechodu tepla U , tepelná zotrvačnosť, orientácia k svetovým stranám a tienenie budovy, tepelné mosty, tepelné straty prechodom cez stavebnú konštrukciu, tepelné straty vetraním, tepelné zisky, insoláciu vnútorných priestorov a pod.

Energetický audítor potrebuje k svojmu výkonu zhromaždiť a overiť množstvo dokumentov a údajov. Veľmi významnou je najmä projektová dokumentácia. Z tohto dôvodu je do obsahu skript zaradená aj kapitola pojednávajúca o základoch čítania a kreslenia stavebných výkresov.

Aby audítor pracoval s aktuálnymi informáciami, musí všetky získané podstatné informácie overiť počas prehliadky na danom mieste. Posudzuje stupeň opotrebenia, degradácie a predpokladanej zostatkovej životnosti obalového plášťa budovy. Do úvahy berie fyzický stav prvkov dlhodobej životnosti (napr. nosný konštrukčný systém), ako aj prvkov krátkodobej životnosti (napr. transparentné prvky). K zisťovaniu diagnostikovaných porúch je vhodné používať a ovládať prácu s termovíznymi zariadeniami.

V rámci zamerania týchto skript je venovaná jedna kapitola prístrojovému vybaveniu. V rámci nej sú uvedené postupy k získavaniu údajov o kvalite vnútorného prostredia budov prostredníctvom snímačov (teplota, relatívna vlhkosť, rýchlosť prúdenia vzduchu). Do záverečnej časti je zaradená kapitola venovaná environmentálnemu hodnoteniu vnútorného prostredia a interakcii škodlivín k tvorbe emisií.

Skriptum je určené pre poslucháčov Technickej fakulty Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a je koncipované tak, že po stručnom teoretickom základe sú uvádzané vzorové riešenia príkladov. Pripravovaná Časť II. bude venovaná činnostiam a procesom vykonávaným v budovách, správaní používateľov a súvisiacemu prevádzkovému režimu budov.

ÚVOD

Energetické audity sú primárne určené k posudzovaniu energetickej náročnosti výrobných budov s následným návrhom ekonomicky efektívnych opatrení.

Tepelná energia prechádzajúca obalovým plášťom budovy závisí od:

- miestnych klimatických podmienok,
- tepelno-technických vlastností obalových konštrukcií budovy,
- určených podmienok vnútorného prostredia so zabezpečením tepelnej pohody užívateľov, technologických činností resp. chovu hospodárskych zvierat,
- správania užívateľov a prevádzkového režimu so zameraním na zníženie jej energetickej náročnosti.

Energetický audítor (ďalej len audítor) počas energetického auditu budovy (ďalej len audit), musí analyzovať potenciál úspor energie v súlade s predmetom a cieľom auditu. V zmysle dohody môže byť cieľom auditu:

- zníženie spotreby energie a nákladov na vykurovanie,
- zníženie negatívnych environmentálnych vplyvov,
- preukázanie súladu spracovaných návrhov s právnymi predpismi alebo s dohodnutými záväzkami.

Audítor vo vzťahu k obalovým konštrukciám vykonáva analýzu, ktorá má spravidla nasledovnú postupnosť:

1. *Zber údajov.* Audítor zozbiera dostupné informácie dotýkajúce sa:
  - klimatických údajov,
  - prevádzkového režimu posudzovaných priestorov týkajúcich sa kvality vnútorného prostredia (teploty, vlhkosti, denného osvetlenia, škodlivín...),
  - účelu, obsadenosti a o významných zmenách v posledných troch rokoch,
  - existujúcu projektovú dokumentáciu a dokumentáciu údržby (projekt skutočného vyhotovenia stavby,
  - údaje o spotrebičoch a ich charakteristikách potrebných k vyčísleniu tepelných ziskov.
2. *Obhliadka budovy.* Audítor zhodnotí stav opotrebenia, degradácie a prípadne aj predpokladanej zostatkovej životnosti obalového plášťa budovy.
Posudzované sú:
  - fyzický stav prvkov dlhodobej životnosti (nosné stavebné konštrukcie),
  - fyzický stav prvkov krátkodobej životnosti (najmä transparentné prvky, druh zasklenia a vlastnosti denného osvetlenia),
  - tepelné mosty.
3. *Hodnotenie plnenia normatívnych kritérií zameraných na stavebnú tepelnú techniku.* Audítor analyzuje:
  - súčiniteľ prechodu tepla,
  - hygienické kritérium vo vzťahu k najnižšej vnútornej povrchovej teplote konštrukcií,
  - pokles dotykovej teploty podlahy,
  - šírenie vlhkosti v konštrukcii,
  - intenzitu výmeny vzduchu v daných priestoroch,
  - tepelnú stabilitu miestností v letnom a zimnom období,
  - stavebno-energetické vlastnosti budovy.

4. *Návrhy variantných opatrení.* Audítor predloží návrhy vzťahujúce sa k:
- tepelno-technickému riešeniu obalového plášťa,
  - prevádzkovému režimu vykurovacieho systému,
  - environmentálnym dopadom.

OBSAH

	PREDSLOV	3
	ÚVOD	4
1	ČÍTANIE STAVEBNÝCH VÝKRESOV	6
1.1	Používanie mierok	6
1.2	Čiary a vyplňovanie plôch	7
1.2.1	Označovanie stavebných materiálov v reze	9
1.3	Grafické stvárnenie výkresov	11
1.3.1	Zobrazovanie pôdorysov podlaží	11
1.3.2	Zobrazovanie zvislých rezov a prierezov	14
1.3.3	Zobrazovanie pohľadov	15
1.4	Všeobecné zásady kótovania	16
2	KLIMATICKÉ ÚDAJE SLOVENSKA	22
2.1	Výpočtové teploty vonkajšieho vzduchu v zimnom období	22
2.2	Výpočtové teploty vonkajšieho vzduchu v letnom období	26
3	ŽIVOTNOSŤ STAVIEB	28
3.1	Smejkalova bodovacia metóda	29
3.2	Bradáčova kubická metóda	34
4	PODKLADY K ENERGETICKÉMU HODNOTENIU BUDOV Z HĽADISKA STAVEBNEJ TEPELNEJ TECHNIKY	39
4.1	Faktor tvaru budovy	39
4.2	Kritérium priemerného súčiniteľa prechodu tepla	41
4.3	Energetické kritérium	42
4.4	Tepelné straty budov	43
4.4.1	Tepelný odpor	43
4.4.2	Súčiniteľ prechodu tepla	46
4.4.3	Tepelná prijímovosť podlahovej konštrukcie	48
4.4.4	Tepelná priepustnosť podláh na teréne	58
4.4.5	Priebeh teploty v stavebných konštrukciách	65
4.4.6	Kondenzácia vodnej pary v stavebných konštrukciách	72
4.4.7	Zjednodušená výpočtová metóda tepelných strát	83
4.5	Tepelné zisky	97
4.5.1	Hodnotenie insolácie budov	97
4.6	Tepelné mosty	102
4.7	Teplotný útlm stavebných konštrukcií	107
5	ENVIRONMENTÁLNE HODNOTENIE BUDOV	112
6	PRÍSTROJOVÉ VYBAVENIE	119
6.1	Meranie teploty vzduchu	119
6.2	Meranie vlhkosti vzduchu	120
6.3	Meranie parametrov prúdenia vzduchu	122
6.4	Termovízne merania	125
6.5	Meracia technika a metódy kontinuálneho merania emisií záťažových plynov	127
6.6	Meranie denného osvetlenia	134
	POUŽITÁ LITERATÚRA	143
	OBSAH	148

Autori	Ing. Tímea Szabóová, PhD. doc. Ing. Štefan Pogran, CSc. doc. Ing. Jana Lendelová, PhD. doc. Ing. Ingrid Karandušovská, PhD. Ing. Milada Balková, PhD.
Názov	ENERGETICKÝ AUDIT Návody na cvičenia. Časť I. Budovy
Určené	Pre študentov SPU
Vydavateľ	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Vydanie	Prvé
Vytlačené	Október 2020
Náklad	150 kusov
Počet strán	148
AH-VH	9,20-9,41
Tlač	Vydavateľstvo SPU v Nitre
ISBN 978-80-552-2217-2	Cena 5,10 €

Rukopis neprešiel redakčnou úpravou vo vydavateľstve.
Za odbornú náplň vydania zodpovedajú autori.

